

Lovforslag nr. L 114. Fremsat den 31. januar 1991 af socialministeren (Else Winther Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social bistand samt lov om social pension

(Delegation til selvejende institutioner, betaling for midlertidigt ophold,
udbetaling af pension m.v.)

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 817 af 6. december 1990, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet kan overlade sine beføjelser efter denne lov til en selvejende institution, som har driftsoverenskomst med kommunen eller amtskommunen, i det omfang beføjelserne knytter sig til administrationen og driften af den virksomhed, der udøves i henhold til overenskomsten. Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet fastsætter omfanget af beføjelserne og kan give retningslinjer for udøvelsen af disse.«.

2. I § 85, stk. 1, udgår 2. pkt.

3. I § 85 b ændres »1990« til: »1992«.

4. Efter § 86 indsættes i kap. 16:

»§ 86 a. Kommunalbestyrelsen kan opkræve betaling for midlertidigt døgnophold, der anvises af kommunalbestyrelsen. Betalingen for kost og øvrige ydelser fastsættes som for personer i eget hjem. Der kan ikke opkræves betaling for bolig, og betalingen skal fastsættes således, at pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre udgifter i forbindelse med opretholdelsen af den hidtidige bolig.«

5. Efter § 118 indsættes:

»§ 119. Amtsrådet kan i en forsøgsperiode beslutte, at beboerne i en eller flere døgninstitutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap efter bilstandslovens § 112, stk. 1, og i særlige plejehjem efter bilstandslovens § 112, stk. 2, bortset fra aflastningspladser og særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling, skal betale for de ydelser, de modtager som led i institutionsopholdet.

Stk. 2. Betalingen for bolig udgør 15 pct. af beboerens indkomstgrundlag, opgjort efter reglerne i § 54, stk. 3-9, mens betaling for varme og el svarer til omkostningerne. For øvrige ydelser fastsættes betaling som for personer i eget hjem. Betalingen kan modregnes i den sociale pension. Dækning af de særlige behov for bistand, som er forudsat i § 112, stk. 1 og 2, er dog gratis for beboeren.

Stk. 3. Den enkelte beboer skal efter betaling for de samlede ydelser mindst have et beløb til rådighed, der svarer til beløbet til personlige fornødenheder efter §§ 84 og 118, stk. 1. Reglen i § 85, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Hvis amtsrådet skønner, at en beboer ikke kan administrere pensionen, sendes indstilling til kommunalbestyrelsen om anvendelse af reglerne i § 36 i lov om social pension.

Stk. 5. Forsøgsperioden ophører den 31. december 1993.«

6. Efter § 119 indsættes:

»§ 120. Forslag til revision af reglerne i § 119 om ydelser og betaling for beboere i døgninstitutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem fremsættes for Folketinget inden udgangen af 1993.«.

7. I § 136, stk. 2, ændres »1989 og 1990« til: »1991 og 1992« og »950 kr. månedlig og 1.000 kr. månedlig« til: »450 kr. månedlig og 350 kr. månedlig.«.

8. I § 136, stk. 3, ændres »48 mio. kr. for finansåret 1989 og 97 mio. kr. for finansåret 1990.« til: »81 mio. kr. for finansåret 1991 og 105 mio. kr. for finansåret 1992.«.

9. I § 136 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Til betalingsordninger efter § 119 er afsat 8 mio. kr. i 1992 og 15 mio. kr. i 1993. Betalingsordning efter § 119 kan først iværksættes efter tilslutning fra Socialministeriet. Socialministeriets tilslutning vil blive givet inden for de i 1. punktum fastsatte rammer for de samlede statsudgifter.

Stk. 5. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution efter bilstandslovens § 112, stk. 1, der er omfattet af § 119, betaler amtskommunen til staten et beløb, der udgør 4.650 kr. månedlig i 1992 og 4.750 kr. månedlig i 1993. Beløbet betales fra det tidspunkt, hvor institutionen bliver omfattet af § 119. Bestemmelsen i stk. 1, 3. pkt., gælder tilsvarende for disse institutioner.«.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 497 af 4. juli 1989, som ændret senest ved § 6 i lov nr. 794 af 30. november 1990, foretages følgende ændringer:

1. I § 46 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Ved optagelse på institution efter bilstandslovens § 79 eller § 112, stk. 2, udbetales erhvervsudygtighedsbeløb, bilstands- og plejetillæg alene indtil udgangen af den måned, der

følger efter optagelsesmåneden. Udbetalingen ophører dog ikke ved ophold i særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling.«.

2. Efter § 46 indsættes:

»§ 46 a. Uanset bestemmelsen i § 46, stk. 1, bevares pensionen, bortset fra et eventuelt tilkendt erhvervsudygtighedsbeløb og bilstands- og plejetillæg, for personer, for hvem der er truffet bestemmelse om optagelse på en institution, der er omfattet af bestemmelsen i § 85 a og § 119 i lov om social bistand.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i § 46, stk. 4, bevares pensionen, bortset fra et eventuelt tilkendt erhvervsudygtighedsbeløb og bilstands- og plejetillæg for personer, der har ophold på en institution, der er omfattet af bestemmelsen i § 119 i lov om social bistand.«.

3. I § 58 ændres »pensionist« til: »person«.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 1991.

Stk. 2. § 1, nr. 7 og 8, har virkning fra den 1. januar 1991.

Stk. 3. § 1, nr. 5 og 9, har virkning fra den 1. januar 1992.

Stk. 4. § 2, nr. 1, har fra den 1. april 1991 virkning for erhvervsudygtighedsbeløb og bilstands- og plejetillæg til personer, der på dette tidspunkt har ophold på de nævnte institutioner.

Stk. 5. § 46 a, stk. 1, i lov om social pension, som affattet ved § 2, nr. 2, i denne lov har fra den 1. april 1991 virkning for de personer, der på dette tidspunkt er omfattet af pensionslovens § 46, stk. 1, og for hvem der er truffet afgørelse om optagelse i plejehjem, der er omfattet af bestemmelsen i § 85 a i lov om social bistand. Bestemmelsen har virkning fra den 1. januar 1992 for de personer, hvor der er truffet afgørelse om optagelse i en institution, der er omfattet af bestemmelsen i § 119 i lov om social bistand. § 46 a, stk. 2, i lov om social pension, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 2, har virkning fra den 1. januar 1992.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Dette lovforslag er med mindre ændringer en gennemførelse af L 54, fremsat den 31. oktober 1990 (Folketingets Forhandlinger 90/91 sp. 1267, 1653).

I forhold til L 54 er der navnlig ændret i ikrafttrædelsesbestemmelserne. Disse ændringer medfører en justering af de økonomiske konsekvenser. Herudover er der mindre ændringer af redaktionel karakter.

L 54 var en opfølgning af lov nr. 391 af 10. juni 1987 om ændring af lov om social bistand (Ændring af reglerne om praktisk bistand og om plejehjem og beskyttede boliger). Lovforslaget (L 120) blev fremsat den 3. december 1986 (Folketingets Forhandlinger sp. 3445, A 2447, 4186, B 2141, 12603, 12885). Loven blev vedtaget i Folketinget den 2. juni 1987 som lov nr. 391 af 10. juni 1987 (sp. C 869).

Ifølge loven fremsættes forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for plejehjem for Folketinget inden udgangen af 1990.

Nærværende lovforslag indeholder i lighed med L 54 følgende:

1. Forslag om at indføre en adgang for kommunalbestyrelsen og amtsrådet til at delegere visse beføjelser til en selvejende institution.
2. Forlængelse af ordningen med pensionsudbetaling til plejehjemsbeboere som frivillig ordning i endnu 2 år.
3. Indførelse af en adgang for kommunalbestyrelsen til at opkræve betaling for midlertidigt døgnophold.
4. Udvidelse af pensionsudbetalingsordningen til også at omfatte beboere på § 112-institutioner.
5. Ændring i reglerne i lov om social pension om udbetaling af erhvervsudygtighedsbeløb og bistands/plejetillæg.

Delegation af kompetence til selvejende institutioner

Som følge af bl. a. omstillingen på ældreområdet har der i kommunerne vist sig behov for, at kommunalbestyrelsen kan overlade visse beføjelser til at træffe afgørelser efter lov om social bistand til selvejende institutioner på samme måde som til kommunale institutioner. En sådan mulighed for delegation

af kompetencen foreligger allerede for de kommunale institutioner og ønskes således udvidet til at omfatte de selvejende institutioner med driftsoverenskomst.

Delegation af beslutningskompetence efter bilstandsloven til en selvejende institution kræver lovhjemmel. Det foreslås at tilvejebringe denne hjemmel for såvel kommunalbestyrelsen som amtsrådet.

Med forslaget om en generel hjemmel i bilstandsloven bliver det muligt for alle kommuner og amtskommuner at overlade en række opgaver efter bilstandsloven med tilknytning til institutionsdriften til de enkelte institutioner, uanset om de er kommunale eller selvejende, og uanset om opgaven består i at træffe afgørelser.

Herved opnås ensartede regler om delegation for de forskellige institutioner efter bilstandsloven, dog således at reglerne om delegation kan afpasses de forskellige brugergrupperes særlige behov.

Bestemmelsen har alene til formål at tilvejebringe den ønskede hjemmel. Det vil være op til den enkelte kommunalbestyrelse (amtsråd), om den ønsker at udnytte hjemlen.

Den selvejende institution udøver beføjelserne på kommunalbestyrelsens (amtsrådets) vegne og er ved udøvelsen af disse beføjelser forpligtet til at følge kommunalbestyrelsens (amtsrådets) anvisninger. Det følger endvidere af de almindelige regler om delegation, at de afgørelser, der træffes i medfør af delegationen, såvel efter som uden klage kan omgøres af kommunalbestyrelsen (amtsrådet) i samme omfang, som hvis kommunalbestyrelsen (amtsrådet) selv havde truffet afgørelsen.

Det følger ligeledes af reglerne om delegation, at denne altid kan trækkes tilbage.

Det følger endvidere af forvaltningsloven, at der kan pålægges personer uden for den offentlige forvaltning tavshedspligt i forbindelse med oplysninger, som myndigheden videregiver til den pågældende uden at være forpligtet dertil. Dette indebærer, at bestyrelsesmedlemmerne i en selvejende institution kan pålægges tavshedspligt med hensyn til fortrolige oplysninger i forbindelse med driften og administrationen af institutionen.

Selvejende institutioner, der har almindelig overenskomst efter bilstandsloven med en kommune eller en amtskommune og således er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol, er i øvrigt omfattet af forvaltningsloven.

Pensionsudbetaling til plejehjemsbeboere

Efter bilstandslovens § 85 a kan den enkelte kommunalbestyrelse beslutte, at beboerne i et eller flere af plejehjemmene i kommunen (efter bilstandslovens § 79) skal have udbetalt pension. Beboerne betaler herefter for de ydelser, de modtager. Der er tale om en frivillig ordning med vide rammer for ordningens udformning. Som obligatorisk ydelse indgår alene betaling for bolig samt el og varme. Betalingen for bolig udgør 15 pct. af beboerens indkomst (aktuelle skattepligtige indkomst). For el og varme betales, hvad der svarer til omkostningerne. For praktisk bistand og for øvrige ydelser fastsættes betalingen som for personer i eget hjem.

Det fremgår af § 85 b, at forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem skal fremsættes for Folketinget inden udgangen af 1990.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 85 a underrette Socialministeriet om gennemførelse af pensionsudbetalingsordninger med henblik på, at Socialministeriet følger erfaringerne med ordningen. Indberetningspligten har yderligere betydning i forbindelse med administrationen af det puljebeløb, som den 15. december 1988 blev vedtaget ved ændring af bilstandslovens § 136 til kompensation til kommunerne for indtægtstab i 1989 og 1990. (Folketingets Forhandlinger 1988/89 sp. 1716, sp. 3574, sp. 4057).

Socialstyrelsen tilrettelagde i foråret 1989 en undersøgelse om pensionsudbetalingsordningen som et led i opsamlingen af erfaringer med henblik på revision af reglerne inden udgangen af 1990. Undersøgelsen omfatter alle de plejehjem, som i løbet af 1989 indførte ordningen, ialt 88 plejehjem i 41 kommuner.

Socialstyrelsens undersøgelse foreligger i Rapport om pensionsudbetaling i plejehjem (maj 1990). Sammenfattende tyder erfaringerne fra undersøgelsen på, at der er stor tilfredshed med ordningen hos beboere, personale og pårørende, når den har været godt forberedt med inddragelse af alle parter i hele forløbet. Pensionsudbetaling sætter ofte gang i lysten til at eksperimentere med nye plejeformer, arbejdsrutiner, aktiviteter og holdninger, således at plejehjemmene får et nyt indhold. Beboerne vælger selv at sørge for flere og flere ydelser. De ydelser, som oftest fravælges, er beklædning, frisør og enkeltstående måltider. Undersøgelsen viser, at det tager lang tid at etablere en ordning, der fungerer tilfredsstillende for alle parter.

Som konsekvens heraf er det vigtigt at give den nødvendige tid til indførelse af ordningen, herunder diskussioner om indholdet i ordningen, beregning af de økonomiske konsekvenser for den enkelte beboer og administrative ændringer i social- og sundhedsforvaltningerne m.m. Specielt har undersøgelsen vist, at den nødvendige holdningsændring hos såvel beboere som personale kræver lang forberedelsestid.

Som konsekvens af ovenstående lægges der i lovforslaget op til, at den midlertidige frivillige ordning fortsætter i 1991 og 1992, hvorefter loven tages op til revision inden udgangen af 1992 med henblik på udformning af den permanente ordning. Herved kan de yderligere erfaringer, som måtte blive indhøstet under den forlængede frivillige ordning, indgå ved udformningen af den permanente ordning.

Der udbetales fortsat et kompensationsbeløb pr. plejehjemsbeboer inden for en nærmere angivet ramme til de kommuner, der er med i den frivillige ordning i 2-årsperioden. Beløbet foreslås nedsat, da kommunernes merudgifter ved ordningen har vist sig at være mindre end oprindeligt antaget. Der henvises herom til afsnittet om de økonomiske konsekvenser.

Betaling for midlertidigt døgnophold.

Udbygningen af hjemme- og døgnplejeordninger har i væsentlig grad forbedret mulighederne for, at gamle kan blive boende i eget hjem. Dette udelukker imidlertid ikke, at der kan opstå behov for lejlighedsvis aflastning eller genoptræning. Sådanne midlertidige ophold kan eksempelvis tilbydes i plejehjem eller beskyttede boliger. Endvidere kan kommunen, jf. § 17, stk. 4, i ældreboligloven, stille ældreboliger til rådighed som midlertidig aflastningsbolig.

De sædvanlige bestemmelser om betaling for ophold i plejehjem eller beskyttede boliger skønnes ikke egnede vedrørende midlertidigt ophold.

Pensionsudbetaling til beboere på § 112-institutioner

Under behandlingen af L 120 om indførelse af udbetaling af pension til plejehjemsbeboere overvejes det, om der var grundlag for tillige at indføre ordningen på døgninstitutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap efter bilstandslovens § 112, stk. 1, og særlige plejehjem efter bilstandslovens § 112, stk. 2.

Man vurderede imidlertid, at § 112 - institutionerne var så forskellige fra de almindelige plejehjem, at deres inddragelse under ordningen bl.a. burde afventte erfaringerne fra forsøgsperioden for de kommunale plejehjem.

Erfaringerne fra forsøgsperioden er beskrevet i ovennævnte rapport af maj 1990, og som nævnt fore-

slås det at forlænge ordningen efter bilstandslovens § 85 a som frivillig i yderligere to år.

I lyset af de positive erfaringer med udbetaling af pension til plejehjemsbeboere foreslås det, at der skabes mulighed for udbetaling af pension på døgninstitutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap efter bilstandslovens § 112, stk. 1, samt særlige plejehjem efter bilstandslovens § 112, stk. 2, således at der også på dette område kan indsamles erfaringer med en sådan ordning. Beboerne betaler i videst muligt omfang for ydelserne i forbindelse med institutionsopholdet med mulighed for at fravælge de enkelte ydelser, men dog således, at dækning af de særlige behov for bistand, som er forudsat i § 112, stk. 1 og 2, er gratis og ikke kan fravælges.

Det foreslås, at ordningen etableres for en to-årig periode, således at ordningen medio 1992 kan omfatte ca. 500 beboere og medio 1993 yderligere ca. 500 beboere. Der er afsat 8 mio. kr i 1992 og 15 mio. i 1993. Tilgangen til ordningen vil standse, når rammebeløbet er opbrugt.

Ifølge de sociale ressourcetællinger var der i januar 1989: 6.656 personer på § 112, stk. 1 - institutionerne, heraf 5.824 personer under 67 år og 832 på 67 år og derover. Døgninstitutioner efter bilstandslovens § 112, stk.1, kan være a) specialhjem, boinstitutioner m.m., b) pensionater og kollegier m.m. og c) aflastningshjem og aflastningspladser.

På institutioner efter § 112, stk.2, var der i januar 1989 i alt 2.936 personer, heraf 1.273 under 67 år, og 1.663 på 67 år og derover. Døgninstitutioner efter bilstandslovens § 112, stk. 2, kan være a) særlige plejehjem for yngre med fysisk handicap, b) særlige plejehjem for personer med lidelser, der forudsætter en særlig indretning af plejehjemmet samt c) særlige plejehjem for personer med lidelser, der gør periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling påkrævet.

Ordningen tilrettelægges ud fra erfaringerne med § 85 a. Kun hele institutioner vil kunne tilmeldes ordningen. Hvis en beboer ikke er i stand til eller ikke ønsker at administrere en valgordning, modtager og betaler beboeren for det samlede udbud af ydelser. Der foreslås indsat en henvisning til reglen i § 36 i lov om social pension om administration af pensionen. Efter beregningerne vil beboerne i gennemsnit blive bedre stillet økonomisk efter den nye ordning med udbetaling af pension, idet beboerne vil få et væsentligt større beløb til fri disposition, end de har i dag efter bestemmelserne om udbetaling af beløb til personlige fornødenheder. Som en sikkerhedsforanstaltning er det dog fastsat, at beboeren - efter betaling af de samlede ydelser - skal være sikret et beløb til fri rådighed, der mindst svarer til beløbet til personlige fornødenheder efter §§ 84 og 118, stk. 1.

Amtsrådet træffer beslutningen ved en vurdering af den enkelte institutions beboersammensætning, i nært samarbejde med beboere, pårørende og personale.

Det forudsættes, at så mange forskellige institutionstyper som muligt på landsplan inddrages i ordningen. Kompensationsbeløbet, jf. § 1, nr. 9, er fastsat med henblik på at opnå økonomisk neutralitet mellem valg af institutioner efter § 112, stk. 1, og § 112, stk. 2, jf. bemærkningerne om de økonomiske konsekvenser.

Personer, der opholder sig på en institution efter § 112, stk. 1, som led i en aflastning, er ikke omfattet af nyordningen.

For særlige plejehjem bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling er fastsat en betalingstakst pr. opholdsdag, jf. § 118, stk. 2. Ophold på disse plejehjem har ikke konsekvenser for adgangen til at få udbetalt pension. Disse særlige plejehjem er derfor heller ikke omfattet af ordningen.

Det bemærkes, at der i tilslutning til at gennemføre den foreslåede forsøgsordning på en institution efter bilstandslovens § 112, stk.1, i mange tilfælde vil være behov for, at der rejses pensions sag for beboerne.

Der kan være gennemført pensions sager for enkelte beboere, men det antages, at der for langt hovedparten af disse ikke tidligere har været rejst sag om tilkendelse af pension. Pensions sager skal gennemføres af de kommuner, der i henhold til lov om social pension er forpligtiget til at rejse pensions sag.

Ændringer i pensionsloven

Det foreslås, at der som et skridt på vejen i retning af ligestilling mellem pensionister uden for og i institution indføres en bestemmelse om, at der kan udbetales pension, bortset fra bilstands- og plejetillæg og erhvervsudygtighedsbeløb, til beboere, der har ophold i døgninstitutioner efter bilstandslovens § 112. Samtidig ændres ordningen vedrørende udbetaling af pension til pensionister med ophold i plejehjem, der er omfattet af bilstandslovens § 85 a, idet der herefter ikke udbetales bilstands- og plejetillæg og erhvervsudygtighedsbeløb.

Der ændres hermed ikke ved bestemmelserne om udbetaling af pension til pensionister ved ophold på aflastningspladser på institutioner efter bilstandslovens § 112, stk. 1, eller på særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling efter bilstandslovens § 112, stk. 2.

Lovforslaget sigter ikke til en fuldstændig ligestilling af de økonomiske forhold for beboere på § 112 institutioner med »privatboende«.

Efter gældende bestemmelser er der langt større forskelligheder med hensyn til udbetaling af pension

og betaling for ydelser for beboere i § 112 institutioner og »privatboende« end efter lovforslaget. Som udgangspunkt sker der således ikke udbetaling af pension til beboere i institutioner efter § 112, stk. 1, og der udbetales af pensionen alene et beløb til personlige fornødenheder til beboere på plejehjem efter § 112, stk. 2.

For beboerne er der også efter lovforslaget forskelle. Det gælder »indtægtssiden«, i form af den sociale pension de efter forslaget vil være berettiget til. Men det gælder også »udgiftssiden«, i form af betaling for ydelser og garanti for beløb til personlige fornødenheder ved betaling for modtagelse af samlede ydelser.

Som nævnt skal lovforslaget alene ses som et skridt i retning af ligestilling. Efter der er indhentet erfaringer med de nye regler, skal der inden for to år fra de nye reglers ikrafttræden fremsættes forslag om revision af bestemmelserne.

Bistands- og plejetillæg tildeles personer under 67 år efter en individuel vurdering af deres bistands- og plejebestod, og erhvervsudygtighedsbeløb udgør en bestanddel af den højeste førtidspension. Disse ydelser udbetales i dag ikke til personer, der har ophold på plejehjem efter bistandslovens § 79 og institutioner efter bistandslovens § 112, bortset fra institutioner, der er omfattet af § 85 a, og aflastningspladser og særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling.

Generelt ydes der i plejehjem efter bistandslovens § 79 og døgninstitutioner efter bistandslovens § 112 som et integreret led i institutionstilbuddet en omfattende bistand og pleje.

Indførelse af nye betalingsformer kan med uændrede bestemmelser om bistands- og plejetillæg føre til, at disse udbetales, uagtet at behovet for bistand og pleje er dækket ind gennem institutionsopholdet m.v. På denne måde vil institutionsbeboere kunne få en urimelig positiv særstilling i forhold til hjemmeboende, der typisk må betale for den medhjælp, der supplerer de sædvanlige offentlige servicetilbud.

Fortsat udbetaling af erhvervsudygtighedsbeløb ville på længere sigt stille sig hindrende i vejen for en udvidelse af ordningen inden for de afsatte økonomiske rammer.

Til illustration af virkningerne følger nedenfor en oversigt over pensionsstørrelserne (før skat) for en enlig pensionist, der ikke har indtægter ved siden af den sociale pension:

(Sats pr. 1. januar 1991 pr. måned for en enlig pensionist:)

Højeste førtidspension Kr.	Mellemste førtidspension Kr.	Folkepension Kr.
-------------------------------	---------------------------------	---------------------

Grundbeløb	3.709	3.709	3.709
Pens.tillæg	954	954	954
Invalidd.beløb	1.655	1.655	
Erhv.udygt.bel	2.394		
Ialt	8.712	6.318	4.663

Hertil kan evt. komme bistandstillæg, der udgør 1.727 kr. pr. måned, eller plejetillæg, der udgør 3.447 kr. pr. måned.

Konsekvenser for enkelte beboere

For at belyse forslagens konsekvenser, er der i efterfølgende oversigt foretaget beregning af den disponible indtægt i nuværende ordning og i forslagens ordning. Beregningen er foretaget for en enlig pensionist på 67 år og derover med en indtægt ud over pensionen på 48.390 kr. om året.

Eksemplet er valgt for at vise det maksimale beløb, en enlig pensionist kan miste i disponibel indtægt, ved at indgå i forslagens ordning. Der er dog set bort fra pensionister, som modtager tjenestemandspension. Det bemærkes, at pensionister under 67 år (med invaliditetsbeløb) ikke går ned i disponibel indtægt ved indførelse af forslagens regler.

Disponibel indtægt for en enlig pensionist på 67 år og derover med en indtægt ud over pension/lompepenge på 48.390 kr. Gennemsnitligt 1991-niveau.

	Nuværende	Forslag	
		Gns.	Dyreste
Anden indtægt	48.390	48.390	48.390
Pension/ lompepenge	8.208	51.573	51.573
Indtægt i alt	56.598	99.963	99.963
Skat	0	21.663	21.663
60pct-betaling	29.034	0	0
Pakkepris	0	47.064	50.566
Husleje	0	6.632	6.632
Disponibel indtægt	27.564	24.604	21.102

Det fremgår af oversigten, at pensionisten i den nuværende ordning vil have 27.564 kr. i disponibel indtægt, mens forslagens ordning medfører en disponibel indtægt på 24.604 kr., hvis man anvender gennemsnitsprisen for servicepakken, og 21.102 kr. hvis man anvender den dyreste pakkepris. Det svarer til en månedlig nedgang i indtægt på 247 kr. ved gennemsnitlig pakkepris og 539 kr. om måneden med den dyreste pakkepris.

For yderligere at illustrere hvordan forslaget indvirker på enkeltpersoners disponible indtægt, er der i bilag A til lovforslaget opstillet beregningseksempler

for den disponible indkomst i henholdsvis den nuværende ordning og forslaget ordning.

Administrative konsekvenser

Der må påregnes et vist administrativt merarbejde for kommunerne i forbindelse med indførelse af en pensionsudbetalingsordning i plejehjem.

Det må endvidere påregnes, at indførelse af en forsøgsordning med udbetaling af pension på institutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem vil medføre et vist administrativt merarbejde for amtskommuner/institutioner og kommuner. For beboerne på institutioner efter § 112, stk. 1, gælder, at der skal rejses pensions-sag, da størsteparten af disse ikke tidligere har modtaget pension. Der henvises til bemærkningerne til § 2, nr. 3.

Økonomiske konsekvenser

a. Pensionsudbetaling på kommunale plejehjem (§ 85 a-ordningen)

I forbindelse med, at beboerne i kommunale plejehjem får udbetalt social pension, bortfalder det beløb, der efter bistandslovens § 136 af staten bliver udbetalt til kommunerne (svarende til den sociale pensions grundbeløb). Reglen i § 84 om egenbetaling (60 pct. reglen) finder heller ikke anvendelse, når plejehjemmet overgår til pensionsudbetaling.

For at kommunen ikke skulle have merudgifter som følge af ordningen, blev der indført et kompensationsbeløb på 950 kr. pr. måned. pr. beboer, der var omfattet af ordningen i 1989. Det tilsvarende beløb er på 1.000 kr. i 1990.

Af Rapport om pensionsudbetaling i plejehjem fremgår det, at kommunerne på grund af kompensationsbeløbets størrelse har en betydelig fortjeneste ved ordningen. Med de foreslåede kompensationsbeløb på 450 kr. pr. person pr. måned i 1991 og 350 kr. pr. person pr. måned i 1992 vil der stadig være (i gennemsnit) en økonomisk gevinst for kommunerne ved at tilslutte sig ordningen.

Under forudsætning af, at tilslutningen til ordningen forløber som hidtil, må det forventes, at 15.000 beboere er omfattet af ordningen medio 1991 og 25.000 medio 1992. Statens udgifter til kompensationsbeløb vil da blive 81 mio. kr. i 1991 og 105 mio. kr. i 1992.

Økonomien påvirkes af 2 forhold. For det første forslaget om at forlænge § 85 a – ordningen. For det andet forslaget om inddragelse af erhvervsudygtighedsbeløb og bistands- og plejetillæg for beboerne i de berørte plejehjem.

De samlede økonomiske forskydninger (inden regulering af mellemværendet mellem stat og (amts-)kommunerne gennem regulering af det generelle tilskud til kommunerne) fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Umiddelbar fordelingsvirkning af forslaget vedr. plejehjem

	beboerne	Mio. kr. (91-niveau)		
		kommune	amt	stat
1991	45	24	14	- 83
1992	75	11	22	-108

Tabellen viser for 1991 bl.a., at beboerne i alt får forøget deres disponible beløb med 45 mio. kr., at kommunerne får en gevinst på 24 mio. kr., og at staten får en udgift på 83 mio. kr. Disse beløb forudsætter, at kommunerne udnytter ordningen i fuldt omfang, dvs. at det forudsættes, at 15.000 beboere er omfattet af ordningen i 1991.

Disse forskydninger er bestemt af følgende forhold:

Beboernes gevinst er bestemt af udbetaling af pension excl. eventuelt erhvervsudygtighedsbeløb og bistands- og plejetillæg, bortfald af betaling efter 60 pct.reglen (§ 84), betaling for de valgte ydelser og betaling for skat.

Kommunernes merindtægt er bestemt af beboernes betaling for ydelser, beboernes skattebetaling og kompensationsbeløbet fra staten.

Amternes merindtægt skyldes hovedsagelig beboernes betaling for ydelser samt beboernes skattebetaling.

Statens udgifter er næsten udelukkende kompensationsbeløbet til kommunerne.

Imidlertid er det ikke formålet med lovforslaget at flytte beløb fra staten til de (amts-)kommunale kasser. Derfor reguleres bloktilskuddet i forhold til amtskommunerne således, at de økonomisk er stillet som før forslaget, dvs. at bloktilskuddet reduceres med 14 mio. kr. i 1991 og 22 mio. kr. i 1992.

Udgifternes fordeling fremgår herefter af tabel 2.

Tabel 2. Fordelingsvirkning af forslaget efter udligning over bloktilskud

	Mio. kr. (91-niveau)				samlede off. udg.
	beboeren	kommune	amt	stat	
1991	45	24	0	-69	-45
1992	75	11	0	-86	-75

Når kommunerne fortsat optræder med en merindtægt (hvilket er en følge af den størrelse, man foreslår for kompensationsbeløbet), så skyldes det, at forsøgs-kommunerne ikke ubeskåret får skatteindtægterne fra de udbetalte pensioner. Skatteindtægter udlignes nemlig efter de almindelige regler herom. For at holde forsøgs-kommunerne skadesløse er det derfor nødvendigt at overkompensere kommunerne som helhed. Dette problem forsvinder, hvis ordningen senere måtte blive permanent og gældende for alle. Desto flere kommuner, der medvirker i ordningen, desto mindre betydning får udligningssystemet, og desto mindre overkompensation er nødvendig.

Som følge af udskydelsen af lovforslaget kan i de første tre måneder af 1991 fortsat udbetales erhvervs-udytighedsbeløb og bistands-/plejetillæg til de beboere på § 85 a-plejehjem, der efter de almindelige regler er berettigede hertil. De økonomiske konsekvenser heraf er ikke indregnet i de foranstående beregninger af de økonomiske konsekvenser vedrørende § 85 a-ordningen.

Bruttoudgiften for det offentlige ved fortsat at udbetale erhvervsudytighedsbeløb og bistands-/plejetillæg i 1. kvartal af 1991 er beregnet til 3,5 mio. kr. (PL-niveau 1991). Efter modregning af skat og betaling af ekstra husleje bliver nettoudgiften 1,2 mio. kr. (PL-niveau 1991).

b. Pensionsudbetaling på institutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem (§ 119-ordningen)

Som nævnt i de almindelige bemærkninger indebærer forslaget, at der skabes mulighed for, at ordningen medio det første år kan omfatte 500 personer og medio det andet år yderligere 500 personer.

Som det fremgår af beregningerne, skønnes dette at medføre statslige merudgifter på 8 mio. kr. det første år og 15 mio. kr. det andet år. Efter lovforslaget er der derfor afsat en økonomisk ramme til forsøget af denne størrelse.

Udgifterne fremkommer først og fremmest ved at beboernes disponible indkomst forøges.

En »gennemsnitsbeboer«, der er omfattet af ordningen, vil have en (gennemsnitlig) disponibel indkomst på 31.867 kr. om året.

Dette vil være en stigning i beboernes disponible indkomst. Beboernes nuværende disponible indkomst er stort set kun beløbet til personlige fornødheder (lommepengebeløbet), som er på 9.676 kr. årligt (beregnet som et vægtet gennemsnit). Lommepengebeløbet spænder fra 8.208 kr. årligt til 21.804 kr. årligt.

Det bemærkes dog, at beboere på 67 år og derover vil få tilkendt folkepension, hvorfor stigningen i den disponible indkomst vil være beskeden for denne gruppe.

Den disponible indkomsts komponenter er angivet i tabel 3, hvor der er skønnet over beboernes gennemsnitlige disponible indkomst.

Tabel 3. Den gennemsnitlige disponible indkomst for beboere, der er omfattet af forsøgsordningen.

	årlig indkomst (91-niveau)
pension m.v.	70.751
servicepakke	-47.064
skat	-845
60 pct. betaling	1.731
husleje	-426
anden indtægt	6.030
disp. indkomst	31.867
gns. lommepengebeløb	9.676
indtægt udover lommepenge	6.030
stigning i disp. indkomst	16.161

Huslejen er i tabellen beregnet som 15 pct. af den del af indkomsten, som er udover den sociale pension. (Husleje på 15 pct. af den sociale pension er indregnet i pakkeprisen).

For de enkelte beboere vil der være forskelle på de disponible indkomster. Under forudsætning af, at den gennemsnitlige pakkepris bliver af tilsvarende størrelsesorden som for § 85 a plejehjemmene, vil beboerne i gennemsnit få en stigning i den disponible indkomst.

For § 112 området er det ikke nødvendigt med en kompensationsordning i lighed med den ordning, der er knyttet til § 85 a-ordningen for kommunernes indtægtstab.

Det skyldes, at beboerne på institutionerne efter § 112 i gennemsnit har indtægter, der er mindre end indtægterne ved § 85 a plejehjem. (Amts)kommunerne mister derfor ikke indtægt i samme omfang fra beboerne ved overgang til udbetaling af pension.

For beboere på § 112, stk. 2 institutioner modtager (amts)kommunerne et beløb fra staten, der svarer til

den sociale pensions grundbeløb (det såkaldte § 136, stk. 1 beløb). På § 112, stk. 1 institutionerne modtager (amts)kommunerne ikke et tilsvarende beløb.

Lommepegebeløbet for § 112, stk. 1 institutioner finansieres som institutionsudgift, mens lommepegebeløbet for § 112, stk. 2 institutioner er finansieret af staten.

I tabel 4 og 5 er vist de umiddelbare fordelingsvirkninger, når henholdsvis en § 112, stk. 1 og en § 112, stk. 2 beboer omfattes af forsøgsordningen. Der er tale om skønnede gennemsnit.

Tabel 4. Umiddelbar fordelingsvirkning af forslaget vedr. § 112, stk. 1. (91-niveau).

	beboer	kommune/ amt	stat
pension m.v.	74.072	0	-74.072
lommepege	-9.507	9.507	0
servicepakke	-47.064	47.064	0
skat	0	0	0
60 pct. betaling	134	-134	0
husleje	-33	33	0
ialt	17.602	56.470	-74.072

Det ses af tabel 4, at kommune og amt umiddelbart vil have en »gevinst« på ordningen på 56.470 kr. årligt pr. beboer, der omfattes af forsøgsordningen.

Tabel 5. Umiddelbar fordelingsvirkning af forslaget vedr. § 112, stk. 2 (91-niveau).

	beboer	kommune/ amt	stat
pension m.v.	62.366	0	-62.366
lommepege	-10.104	0	10.104
servicepakke	-47.064	47.064	0
skat	-2.980	1.703	1.277
60 pct. betaling	5.763	-5.763	0
husleje	-1.420	1.420	0
ialt	6.561	44.424	-50.985
§ 136, stk. 1	0	-44.952	44.952
total	6.561	-528	-6.033

Af tabel 5 ses, at (amts)kommunerne vil have et umiddelbart »tab« på 528 kr. årligt pr. beboer, der er omfattet af ordningen.

Der er således en betydelig forskel i de økonomiske konsekvenser for (amts)kommunerne for henholdsvis § 112, stk. 1-institutioner og § 112, stk. 2-institutioner.

For at opveje ovennævnte forskelle mellem de to institutionstyper og for at modvirke et evt. økonomisk incitament til primært at lade institutioner efter § 112, stk. 1, være omfattet af ordningen, foreslås, at der indføres et kompensationsbeløb for statslige merudgifter på 4.650 kr. månedlig i 1992 og 4.750 kr. månedlig i 1993 for personer, der er optaget i en institution efter § 112, stk. 1, der omfattes af forsøgsordningen.

Den begrænsede udgift for (amts)kommunerne for § 112, stk. 2-beboere er indregnet i kompensationsbeløbet, således at (amts)kommunerne ikke i gennemsnit vil have et tab på ordningen.

Under forudsætning af, at 500 personer er omfattet af ordningen medio det første år og yderligere 500 medio det andet år, vil de økonomiske konsekvenser blive som vist i tabel 6.

Tabel 6. Fordelingsvirkning af forslaget vedr. forsøgsordning på § 112 området.

	Mio. kr (91-niveau)			
	beboerne	kommune	amt	stat
1992	7,23	0,03	0,11	-7,38
1993	14,46	0,07	0,23	-14,76

c. Økonomien vedrørende det samlede lovforslag

De samlede økonomiske konsekvenser af lovforslaget for kommune, amt og stat er vist i tabel 7, hvor der dog ikke er medregnet konsekvenserne af, at der efter gældende bestemmelser fortsat kan udbetales erhvervsdygtighedsbeløb og bistands- og plejetillæg i første kvartal 1991.

Tabel 7. Lovforslagets samlede økonomiske virkninger for kommuner, amter og stat.

	Mio. kr (91-niveau)				
	beboerne	kommune	amt	stat	det off. ialt
1991	45,00	24,00	0,00	-69,00	-45,00
1992	82,23	11,03	0,11	-93,38	-82,23
1993	14,46	0,07	0,23	-14,76	-14,46

Det offentlige udgifter ved fortsat at udbetale erhvervsudygtighedsbeløb og bistands-/plejetillæg er på 3,5 mio. kr. brutto. Nettomerudgiften er beregnet til 1,2 mio. kr.

Denne ordning finansieres således ikke over de generelle bloktilskud. Der er i stedet etableret en finansieringsordning, der kun omfatter de berørte kommuner. Denne finansieringsordning er imidlertid baseret på gennemsnitstal. Nogle kommuner kan have tab, mens andre kan få en gevinst ved at indgå i ordningen. Større afvigelser fra den normale finansiering

(bloktilskud) vil være uhensigtsmæssig, først og fremst fordi en varig ordning (omfattende alle) bør finansieres efter de normale ordninger.

De økonomiske konsekvenser af forslaget er drøftet med de kommunale parter.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Bestemmelsen angår de selvejende institutioner, som efter bilstandsloven kan drives ved overenskomst med kommuner eller amtskommuner.

De beføjelser efter bilstandsloven, som kommunalbestyrelsen (amtsrådet) kan overlade til en selvejende institution, vil kun angå opgaver, der har tilknytning til institutionsdriften, og kun i forbindelse med de opgaver, der er omfattet af driftsoverenskomsten. Det vil f.eks. være betalingssspørgsmål i det omfang, det i forvejen kan besluttes af kommunalbestyrelsen, og beslutninger om optagelse eller tildeling af bistand, der ydes af den pågældende institution, eksempelvis hjemmehjælp. Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet kan som led i delegationen give retningslinjer for den selvejende institutions udøvelse af beføjelserne på samme måde som for (amts)kommunale institutioner.

Kommunalbestyrelsen (amtsrådet) fører i lighed med nu tilsyn med institutionen, og alle afgørelser, som træffes af den selvejende institution i medfør af delegationen, kan såvel efter som uden klage omgøres af kommunalbestyrelsen (amtsrådet) i samme omfang, som hvis de var truffet af kommunalbestyrelsen (amtsrådet) selv. De afgørelser, der træffes af institutionen eller kommunalbestyrelsen (amtsrådet), kan indbringes for ankeinstanserne efter bilstandslovens almindelige regler.

Med forslaget får kommunalbestyrelsen eller amtsrådet mulighed for at lade selvejende institutioner indgå på lige fod med de kommunale i decentraliseringsprocessen.

Bestemmelsen finder kun anvendelse på de beføjelser, der tilkommer kommunalbestyrelsen eller amtsrådet efter denne lov. Heraf følger, at afgørelser efter bilstandslovens afsnit VIII ikke er omfattet af delegationsadgangen. Det samme gælder andre afgørelser efter loven, som er henlagt til det særlige udvalg efter den sociale styrelseslovs § 3, og afgørelser, hvor der i loven er et udtrykkeligt krav om, at beslutningen kun kan træffes i et møde.

Til nr. 2.

Ændringen er en følge af forslaget om at indføre en adgang til at fastsætte betaling for midlertidigt døgn-

ophold, jf. bemærkningerne nedenfor til § 1, nr. 4. Betalingsreglen i § 85, stk. 1, omfatter herefter alene *vedvarende* ophold i plejehjem.

Til nr. 3.

Det foreslås, at reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem tages op til revision inden udgangen af 1992, bl.a. med henblik på, om erfaringerne fra den forlængede ordning efter § 85 a medfører behov for justeringer af reglerne i tilslutning til den planlagte permanentgørelse.

Til nr. 4.

Det foreslås at indføre en adgang for kommunalbestyrelsen til at opkræve betaling for midlertidigt døgnophold, der f. eks. tilbydes som led i aflastning, genoptræning eller lignende. Sådanne ophold kan tilbydes i bl.a. plejehjem, beskyttede boliger eller ældreboliger. Det foreslås, at betalingen fastsættes således, at der ikke opkræves betaling for bolig. For kost og øvrige ydelser fastsættes betalingen som for personer i eget hjem. Betalingen fastsættes således, at pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre udgifter i forbindelse med opretholdelsen af den hidtidige bolig. Bestemmelsen er ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen fastsætter en takst pr. dag, beregnet på grundlag af et gennemsnit for de enkelte ydelser.

Til nr. 5 og 6.

Fra den 1. januar 1992 kan amtsrådet i en 2-årig forsøgsperiode beslutte, at der i en eller flere af de § 112, stk. 1 og 2 institutioner, der hører under amtsrådet, skal betales for ydelser på institutionen i forbindelse med pensionsudbetaling.

Beboere på en § 112-institution, hvor en sådan ordning er indført, skal betale for bolig, varme og el. Det forudsættes, at disse ydelser ikke er valgfri, fordi de vedrører selve boligen.

Den særlige pleje, behandling m.v., som er forudsat i § 112, stk. 1 og 2, er også obligatorisk, men gratis for beboeren.

Beboeren skal betale for de øvrige ydelser fra institutionen, men det forudsættes, at den enkelte beboer får mulighed for at fravælge en eller flere af institutionens øvrige ydelser (kost, vask, fodpleje, frisør, beklædning, medicin og almindelig praktisk bistand).

Det forudsættes, at institutionen bistår den enkelte beboer med at træffe beslutning om, hvilke ydelser denne ønsker at modtage. Hvis enkelte beboere ikke er i stand til eller ikke ønsker at administrere en valgordning, modtager og betaler beboeren for det samlede udbud af ydelser.

Der foreslås i lighed med bestemmelsen i § 85 a, stk. 4, indsat en henvisning til reglen om administration af pensionen i § 36 i lov om social pension.

Betalingen for boligen udgør 15 pct. af indkomsten, beregnet efter reglerne om betaling for midlertidig hjemmehjælp i bistanndslovens § 54, stk. 3-9. Det forudsættes, at betalingen ikke må overstige de faktiske boligudgifter på institutionen. Der betales særskilt for el og varme med et beløb svarende til de faktiske udgifter. For øvrige ydelser - bortset fra obligatorisk pleje og behandling m.v., der forudsættes at være gratis - fastsættes betalingen som for personer i eget hjem. Betaling for kost forudsættes at dække råvareudgiften.

Det præciseres, at den enkelte beboer efter betaling for samtlige ydelser, der hidtil er indgået som led i de budgetterede udgifter ved institutionsopholdet, altid skal have mindst et beløb til rådighed, der svarer til beløbet til personlige fornødenheder efter bistanndslovens § 84, for personer under 60 år på de særlige plejehjem for yngre med fysisk handicap dog det højere beløb efter lovens § 118, stk. 1.

Samtidig sikres gennem en henvisning til § 85, stk. 2, at institutionsbeboerens hjemmeboende ægtefælle og børn i de ganske få tilfælde, der formentlig kan være tale om, fortsat får mulighed for at få dækket en del af deres forsørgelsesgrundlag af beboerens indtægter.

Det foreslås, at betalingen som efter bestemmelsen i bistanndslovens § 85 a, stk. 2, kan modregnes i den sociale pension, hvilket indebærer en administrativ lettelse for såvel beboeren som for amtskommunen/institutionen.

Et amtsråd, der træffer beslutning om en betalingsordning for ydelser i forbindelse med institutionsophold, skal have tilslutning fra Socialministeriet, inden ordningen træder i kraft. Tilslutningen skal sikre, at de økonomiske rammer overholdes, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 9. Herudover bliver det muligt for Socialministeriet at følge den praktiske gennemførelse af de nye betalingsordninger til brug ved overvejelserne om en evt. generel omlægning af betalingsreglerne for disse institutionsophold.

Det foreslås, at der på grundlag af erfaringerne med de betalingsordninger, der indføres på institutionerne, fremsættes forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for § 112 - institutionsbeboere for Folketinget inden for to år fra de nye reglers ikrafttræden pr. 1. januar 1992, dvs. inden udgangen af 1993.

Til nr. 7 og 8.

Det foreslås, at det beløb, der udbetales til kommunerne i kompensation, nedsættes til henholdsvis 450

kr. og 350 kr. i årene 1991 og 1992. Nedsættelsen skyldes, at kommunernes udgifter ved ordningens indførelse har vist sig at være mindre end oprindelig antaget.

I finansårene 1991 og 92 afsættes et puljebeløb på henholdsvis 81 mio. kr. og 105 mio. kr. Dette beløb skal dække statens udgifter til kompensationsbeløb vedrørende de plejhjemsbeboere, der er omfattet af bistanndslovens § 85 a.

Det foreslås, at ændringen af kompensationsbeløbene får virkning fra 1. januar 1991, idet de hidtil gældende regler herom bortfaldt med udgangen af 1990.

Til nr. 9.

For at overholde rammerne for de samlede statslige udgifter til betalingsordninger efter § 119 foreslås det, at Socialministeriet skal give meddelelse om tilslutning til sådanne ordninger, inden de iværksættes.

Idet der henvises til det under de økonomiske konsekvenser anførte, foreslås indført en kompensationsordning for statslige merudgifter vedrørende beboere på en institution efter bistanndslovens § 112, stk. 1, der er omfattet af bestemmelsen i § 119.

Til § 2

Til nr. 1.

Det foreslås, at der indføres en bestemmelse om inddragelse af bistannds- og plejetillæg og erhvervsudygtighedsbeløb for samtlige personer i plejehjem efter bistanndslovens § 79 og døgninstitutioner efter bistanndslovens § 112. Der ændres hermed ikke ved bestemmelserne om udbetaling af pension til pensionister ved ophold på aflastningspladser på institutioner efter bistanndslovens § 112, stk. 1, eller på særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling efter lovens § 112, stk. 2.

Bestemmelsen foreslås at få virkning for de personer, der har ophold på de berørte institutioner ved lovens ikrafttræden. Det får specielt betydning for de pensionister, der under ophold på et plejehjem med en ordning efter § 85 a, får udbetalt de nævnte ydelser. Herudover har ydelserne betydning for fastlæggelsen af den øvre grænse for betalingen for plejhjemsopholdet, jf. bistanndslovens § 84, stk. 1.

Hvis en pensionist i helt enkeltstående tilfælde måtte vise sig at have et behov, som ikke dækkes gennem institutionstilbuddet, hjemmehjælp eller hjemmesygepleje, og har nødvendige udgifter til medhjælp, vil der kunne ydes hjælp dertil efter bestemmelserne om personligt tillæg.

Bestemmelsen omfatter ikke inddragelse af beløb for personer, der får ophold på en institution efter §

F. t. l. vedr. social bistand m.m.

112, stk. 1, da dette er reguleret i pensionslovens § 46, stk. 4.

Til nr. 2.

Det foreslås udtrykkeligt fastsat i loven, at der ikke i forbindelse med visitation fra institution under sygehusvæsenet sker sædvanlig nedsættelse af pensionen til beløbet til personlige fornødheder m.v., jf. § 46, stk. 1, i lov om social pension, hvis den pågældende person er visiteret til en af de institutioner, der er omfattet af de særlige ordninger med udbetaling af pension. Hvis pensionisten ikke er visiteret til en bestemt institution, sker der sædvanlig nedsættelse, jf. pensionslovens § 46, stk. 1.

Herudover foreslås, at der ikke sker inddragelse af pension under ophold på en institution efter bistandslovens § 112, stk. 1, hvis institutionen er omfattet af den særlige ordning efter samme lovs § 119.

Til nr. 3.

Med forslaget sigtes til, at det direkte af pensionsloven fremgår, at den kommune, hvorfra en person er optaget i nogle nærmere angivne institutionsformer, efter pensionsloven betragtes som bopælskommune. Det vil således være denne kommune, der skal gennemføre pensionssag for de personer, der ikke har fået tilkendt en social pension, og som har ophold på en institution, der er omfattet af ordningen med pensionsudbetaling.

Til § 3

Loven træder i kraft den 1. april 1991. Bestemmelserne i § 1, nr. 7 og 8, har virkning fra 1. januar 1991. Herved sikres, at kompensationsbeløbene kan ydes for en ubrudt periode. Bestemmelserne i § 1, nr. 5 og nr. 9, har først virkning fra den 1. januar 1992. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om social bistand, jf. lovbekendtgørelse nr. 817 af 6. december 1990, foretages følgende ændringer:

1. I § 9 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet kan overlade sine beføjelser efter denne lov til en selvejende institution, som har driftsoverenskomst med kommunen eller amtskommunen, i det omfang beføjelserne knytter sig til administrationen og driften af den virksomhed, der udøves i henhold til overenskomsten. Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet fastsætter omfanget af beføjelserne og kan give retningslinjer for udøvelsen af disse.«.

§ 9. Kommunalbestyrelsen yder bistand efter denne lov, medmindre andet er bestemt for de enkelte hjælpeformer.

2. I § 85, stk. 1, udgår 2. pkt.

§ 85. Betaling for ophold i plejehjem ydes med virkning fra udgangen af den måned, der følger efter indlæggelsesmåneden. Er der rimelig udsigt til, at pågældende vil kunne udskrives inden for et tidsrum af omkring 3 måneder efter optagelsen, kan betalingen nedsættes, således at pågældende yderligere beholder et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende.

Stk. 2. Har den, der optages i et plejehjem, forsørgelsespligt over for en ægtefælle, der ikke er optaget i et hjem, eller over for børn, beregnes betalingen af indtægten ud over pensionen først, efter at der er afsat et sådant beløb til opfyldelse af forsørgelsespligten, at ægtefællens og børnenes levevilkår ikke forrin-

ges på grund af pågældendes optagelse i plejehjemmet.

Stk. 3. Ved opgørelsen af indtægten for en beboer i plejehjem bortses der fra indtægter ved pågældendes personlige arbejde under ophold i hjemmet, når disse ikke overstiger det dobbelte af beløbet til personlige fornødenheder.

Stk. 4. Ved beregningen af betalingen finder de regler, der er fastsat i § 28, stk. 3, nr. 4, i lov om social pension, tilsvarende anvendelse.

3. I § 85 b ændres »1990« til: »1992«.

§ 85 b. Forslag til revision af reglerne om ydelser og betaling for beboere i plejehjem fremsættes for Folketinget inden udgangen af 1990.

4. Efter § 86 indsættes i kap. 16:

»§ 86 a. Kommunalbestyrelsen kan opkræve betaling for midlertidigt døgnophold, der anvises af kommunalbestyrelsen. Betalingen for kost og øvrige ydelser fastsættes som for personer i eget hjem. Der kan ikke opkræves betaling for bolig, og betalingen skal fastsættes således, at pågældende bevarer et beløb til dækning af husleje og andre udgifter i forbindelse med opretholdelsen af den hidtidige bolig.«.

Institutioner for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem

§ 112. Amtsrådet skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser på institutioner for voksne, der på grund af et vidtgående fysisk eller psykisk handicap har et særligt behov for pleje, behandling m.v., som ikke kan dækkes gennem optagelse på sygehus eller ophold på de øvrige i kapitel 16 og 17 nævnte institutioner.

Stk. 2. Amtsrådet skal endvidere sørge for, at der findes særlige plejehjem for yngre og for personer med lidelser, der enten forudsætter en bestemt indretning af plejehjemmet eller gør periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling påkrævet.

Stk. 3. Institutionerne kan oprettes og drives af en amtskommune, en kommune eller som selvejende institution, med hvilken amtsrådet indgår overenskomst.

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte vejledende regler for institutionernes ledelse og drift.

§ 117. Ophold på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner er gratis for personer under 60 år, der ikke har lønindtægter af væsentligt omfang. For personer med højere lønindtægt fastsætter socialministeren betalingsregler.

Stk. 2. For personer over 60 år gælder efter udløbet af de frister efter indlæggelsen, der er angivet i den sociale pensionslovgivning, bestemmelserne i denne lovs § 84 om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder og om indbetaling af egne indtægter.

Stk. 3. Anden bistand fra de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner er gratis.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler vedrørende betaling for udenlandske statsborgers ophold på de i § 112, stk. 1, nævnte institutioner.

§ 118. Ved optagelse i de i § 112, stk. 2, nævnte særlige plejehjem, der er bestemt til længerevarende ophold, finder betalingsreglerne for almindelige plejehjem tilsvarende anvendelse. For personer under 60 år på særlige plejehjem for yngre, udgør beløbet til personlige fornødenheder dog 19.800 kr. årligt. Beløbet pristalsreguleres efter de regler, der gælder for regulering af pensionen.

Stk. 2. For de særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling, fastsætter socialministeren en betalingstakst pr. opholdsdag.

5. Efter § 118 indsættes:

»§ 119. Amtsrådet kan i en forsøgsperiode beslutte, at beboerne i en eller flere døgninstitutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap efter bistandslovens § 112, stk. 1, og i særlige plejehjem efter bistandslovens § 112, stk. 2, bortset fra aflastningspladser og særlige plejehjem, der er bestemt til pe-

riodevis indlæggelse til rekreation eller behandling, skal betale for de ydelser, de modtager som led i institutionsopholdet.

Stk. 2. Betalingen for bolig udgør 15 pct. af beboerens indkomstgrundlag, opgjort efter reglerne i § 54, stk. 3-9, mens betaling for varme og el svarer til omkostningerne. For øvrige ydelser fastsættes betaling som for personer i eget hjem. Betalingen kan modregnes i den sociale pension. Dækning af de særlige behov for bistand, som er forudsat i § 112, stk. 1 og 2, er dog gratis for beboeren.

Stk. 3. Den enkelte beboer skal efter betaling for de samlede ydelser mindst have et beløb til rådighed, der svarer til beløbet til personlige fornødenheder efter §§ 84 og 118. Reglen i § 85, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Hvis amtsrådet skønner, at en beboer ikke kan administrere pensionen, sendes indstilling til kommunalbestyrelsen om anvendelse af reglerne i § 36 i lov om social pension.

Stk. 5. Forsøgsperioden ophører den 31. december 1993.«.

6. Efter § 119 indsættes:

»§ 120. Forslag til revision af reglerne i § 119 om ydelser og betaling for beboere i døgninstitutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap og særlige plejehjem fremsættes for Folketinget inden udgangen af 1993.

§§ 119 og 120. (Ophævet ved lov nr. 258 af 8. juni 1978).

7. I § 136, stk. 2, ændres »1989 og 1990« til: »1991 og 1992« og »950 kr. månedlig og 1.000 kr. månedlig« til: »450 kr. månedlig og 350 kr. månedlig.«.

8. I § 136, stk. 3, ændres »48 mio. kr. for finansåret 1989 og 97 mio. kr. for finansåret 1990.« til: »81 mio. kr. for finansåret 1991 og 105 mio. kr. for finansåret 1992.«.

9. I § 136 indsættes som stk. 4 og 5:

»Stk. 4. Til betalingsordninger efter § 119 er afsat 8 mio. kr. i 1992 og 15 mio. kr. i 1993. Betalingsordning efter § 119 kan først iværksættes efter tilslutning fra Socialministeriet. Socialministeriets tilslutning vil blive givet inden for de i 1. punktum fastsatte rammer for de samlede statsudgifter.

Stk. 5. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution efter bistandslovens § 112, stk. 1, der er omfattet af § 119, betaler amtskommunen til staten et beløb, der udgør 4.650 kr. månedlig i 1992 og 4.750 kr. månedlig i 1993. Beløbet betales fra det tidspunkt, hvor institutionen bliver omfattet af § 119. Bestemmelsen i stk. 1, 3. pkt. gælder tilsvarende for disse institutioner.«.

§ 136. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution, hvor den sociale pension benyttes til betaling for opholdet, udbetaler staten til kommunen et beløb, der svarer til den sociale pensions grundbeløb. Beløbet udbetales fra det tidspunkt, da pensionen benyttes til betaling for opholdet. Beløbet deles mellem de offentlige myndigheder, der afholder udgifterne ved institutionsopholdet.

Stk. 2. For en person med pension efter den sociale pensionslovgivning, som er optaget i en institution, der er omfattet af § 85 a, udbetaler staten i 1989 og 1990 til kommunen et beløb, der udgør henholdsvis 950 kr. månedlig og 1.000 kr. månedlig. Beløbet udbetales fra det tidspunkt, hvor institutionen bliver omfattet af § 85 a. Stk. 1, sidste punktum, gælder tilsvarende for disse institutioner.

Stk. 3. Det samlede beløb til udbetaling efter den ordning, der er nævnt i stk. 2, udgør 48 mio. kr. for finansåret 1989 og 97 mio. kr. for finansåret 1990.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 497 af 4. juli 1989, som ændret senest ved § 6 i lov nr. 794 af 30. november 1990, foretages følgende ændringer:

1. I § 46 indsættes som stk. 7:

»*Stk. 7.* Ved optagelse på institution efter bistandslovens § 79 eller § 112, stk. 2, udbetales erhvervsudygtighedsbeløb, bistands- og plejetillæg alene indtil udgangen af den måned, der følger efter optagelsesmåneden. Udbetalingen ophører dog ikke ved ophold i særlige plejehjem, der er bestemt til periodevis indlæggelse til rekreation eller behandling.«.

§ 46. Hvis en person er indlagt på sygehus eller anden institution under sygehusvæsenet, udbetales pensionen fra udgangen af måne-

den efter den måned, hvor der er truffet bestemmelse om optagelse på plejehjem, jf. §§ 83, stk. 2, og 115 i lov om social bistand,

- 1) med et beløb til personlige fornødenheder, jf. §§ 84 og 118 i lov om social bistand, samt
- 2) for enlige pensionister herudover med et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende.

Stk. 2. Hvis en person må anses for plejepatient eller i øvrigt skønnes uegnet til mere varig udskrivning til eget hjem, uden at der er truffet beslutning efter stk. 1, træffer kommunalbestyrelsen bestemmelse om, at pensionen ikke udbetales for den resterende del af indlæggelsestiden. Dette kan dog tidligst ske, når den pågældende har haft en samlet indlæggelsestid på 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden regnet fra 1½ år forud for indlæggelsen.

Stk. 3. Bistands- og plejetillæg udbetales dog indtil udgangen af den måned, der følger efter indlæggelses- eller optagelsesmåneden på en institutin under sygehusvæsenet.

Stk. 4. Hvis en person får ophold på en institution, der er anerkendt efter § 112, stk. 1, i lov om social bistand, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter optagelsesmåneden. Er der rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne udskrives inden for et tidsrum af omkring 3 måneder efter optagelsen, kan den pågældende dog beholde et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 3 og 4 finder tilsvarende anvendelse ved strafafsoning eller andre frihedsberøvende foranstaltninger i henhold til dom. Dette gælder også varetægtsfængsling, hvis den efterfølges af en af de nævnte foranstaltninger.

Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om

- 1) udbetaling af pension til personer, der har ophold på de institutioner m.v., der er nævnt i stk. 1-5,
- 2) udbetaling af pension til personer, der er anbragt i pleje i private hjem, jf. § 68 i lov om social bistand,
- 3) udbetaling af pension til personer, der har ophold på institutioner omfattet af bistandsloven, men for hvilke der ikke er fastsat regler om pensionens udbetaling, og
- 4) udbetaling af pension ydet efter lovgivning i et andet land.

2. Efter § 46 indsættes:

»§ 46 a. Uanset bestemmelsen i § 46, stk.1, bevares pensionen, bortset fra et eventuelt tilkendt erhvervsudygtighedsbeløb og bistands- og plejetillæg, for personer, for hvem der er truffet bestemmelse om optagelse på en institution, der er omfattet af bestemmelsen i §§ 85 a og § 119 i lov om social bistand.

Stk.2. Uanset bestemmelsen i § 46, stk.4, bevares pensionen, bortset fra et eventuelt tilkendt erhvervsudygtighedsbeløb og bistands- og plejetillæg for personer, der har ophold på en institution, der er omfattet af bestemmelsen i § 119 i lov om social bistand.«.

3. I § 58 ændres »pensionist« til »person«.

§ 58. En kommune bevarer pligten efter § 57, hvis den får en pensionist optaget på en af følgende institutionstyper i en anden kommune:

- 1) Almindelige og særlige plejehjem efter bistandslovens § 79, stk. 1, og § 112, stk. 2.
- 2) Beskyttede boliger efter bistandslovens § 79, stk. 2.
- 3) Institutioner for personer med vidtgående fysiske og psykiske handicap efter bistandslovens § 112, stk. 1.

4) Alle institutioner under sygehuvæsenet.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 1991.

Stk. 2. § 1, nr. 7 og 8, har virkning fra den 1. januar 1991.

Stk. 3. § 1, nr. 5 og 9, har virkning fra den 1. januar 1992.

Stk. 4. § 2, nr. 1, har fra den 1. april 1991 virkning for erhvervsudygtighedsbeløb og bistands- og plejetillæg til personer, der på dette tidspunkt har ophold på de nævnte institutioner.

Stk. 5. § 46 a, stk. 1, i lov om social pension, som affattet ved § 2, nr. 2, i denne lov har fra den 1. april 1991 virkning for de personer, der på dette tidspunkt er omfattet af pensionslovens § 46, stk. 1, og for hvem der er truffet afgørelse om optagelse i plejehjem, der er omfattet af bestemmelsen i § 85 a i lov om social bistand. Bestemmelsen har virkning fra den 1. januar 1992 for de personer, hvor der er truffet afgørelse om optagelse i en institution, der er omfattet af bestemmelsen i § 119 i lov om social bistand. § 46 a, stk. 2, i lov om social pension som affattet ved denne lovs § 2, nr. 2, har virkning fra den 1. januar 1992.

Bilag A

Eksempler på virkning af lovforslaget

I de følgende eksempler (eksempel 1–3) vises, hvordan en enlig pensionist på 67 år og derover på et § 85 a-plejehjem (uden bistands- eller plejetillæg) er stillet efter de nuværende regler og efter forslaget's regler. Virkningen af forslaget's regler er belyst for billigste, dyreste og gennemsnitlige pakkepris. Det er forudsat, at pensionisten har valgt fuld pakke. Beregningerne er foretaget i gennemsnitligt 1991 PL-niveau.

Eksempel 1

Anden indtægt: ingen.

	Nu-værende	Gns.	Dyreste	Billigste
Anden indtægt	0	0	0	0
Pension/ lommepenge	8.208	56.516	56.516	56.516
Indtægt i alt	8.208	56.516	56.516	56.516
Skat	0	0	0	0
60pct-betaling	0	–	–	–
Pakkepris	–	47.064	50.566	37.292
Husleje	–	0	0	0
Disponibel indtægt	8.208	9.452	8.208	19.224

*) »Lommepengegarantien« træder i kraft, idet den disponible indtægt ellers kun ville være: 5.950 kr.

Eksempel 2

Anden indtægt: 20.000.

	Nu-værende	Gns.	Dyreste	Billigste
Anden indtægt	20.000	20.000	20.000	20.000
Pension/ lommepenge	8.208	56.516	56.516	56.516
Indtægt i alt	28.208	76.516	76.516	76.516
Skat	0	9.950	9.950	9.950
60pct-betaling	12.000	–	–	–
Pakkepris	–	47.064	50.566	37.292
Husleje	–	3.000	3.000	3.000
Disponibel indtægt	16.208	16.502	13.000	26.274

Eksempel 3

Anden indtægt: 50.000.

	Nu-værende	Gns.	Dyreste	Billigste
Anden indtægt	50.000	50.000	50.000	50.000
Pension/ lommepenge	8.208	51.090	51.090	51.090
Indtægt i alt	58.208	101.090	101.090	101.090
Skat	804	22.226	22.226	22.226
60pct-betaling	29.517	–	–	–
Pakkepris	–	47.064	50.566	37.292
Husleje	–	6.632	6.632	6.632
Disponibel indtægt	28.691	25.168	21.666	34.940

I de følgende eksempler (eksempel 4–6) vises, hvordan en enlig pensionist under 60 år, som bor på en § 112-institution (uden bistands- eller plejetillæg) er stillet efter de nuværende regler og efter forslaget's regler. Virkningen af forslaget's regler er belyst for billigste, dyreste og gennemsnitlige pakkepris. Det er forudsat, at pensionisten har valgt fuld pakke. Beregningerne er foretaget i gennemsnitligt 1991 PL-niveau.

Eksempel 4

Anden indtægt: ingen.

	Nu-værende	Gns.	Dyreste	Billigste
Anden indtægt	0	0	0	0
Pension/ lommepenge	9.840	76.574	76.574	76.574
Indtægt i alt	9.840	76.574	76.574	76.574
Skat	0	0	0	0
60pct-betaling	0	–	–	–
Pakkepris	–	47.064	50.566	37.292
Husleje	–	0	0	0
Disponibel indtægt	9.840	29.510	26.008	39.282

Eksempel 5

Anden indtægt: 20.000.

	Nu- værende	Gns.	Dyreste	Billigste
Anden indtægt	20.000	20.000	20.000	20.000
Pension/ lommepege	9.840	76.574	76.574	76.574
Indtægt i alt	29.840	96.574	96.574	96.574
Skat	0	9.950	9.950	9.950
60pct-betaling	12.000	–	–	–
Pakkepris	–	47.064	50.566	37.292
Husleje	–	3.000	3.000	3.000
Disponibel indtægt	17.840	36.560	33.058	46.332

Eksempel 6

Anden indtægt: 50.000.

	Nu- værende	Gns.	Dyreste	Billigste
Anden indtægt	50.000	50.000	50.000	50.000
Pension/ lommepege	9.840	71.149	71.149	71.149
Indtægt i alt	59.840	121.149	121.149	121.149
Skat	1.620	22.226	22.226	22.226
60pct-betaling	29.028	–	–	–
Pakkepris	–	47.064	50.566	37.292
Husleje	–	6.632	6.632	6.632
Disponibel indtægt	30.812	45.227	41.725	54.999